

Monsters in de nacht: bedwantsen

Pim Keurlings

Wereldwijd stijgt de incidentie van beten door bedwantsen. Deze toename komt door een stijgende resistentie van de insecten tegen bestrijdingsmiddelen en een grotere verspreiding door toenemend internationaal reisverkeer. De bedwantsen voeden zich met bloed van de mens en hun beten leiden tot jeukende erythemateuze of urticariële papels, vooral op armen, benen, nek en rug. Voor de bestrijding moet men een gecertificeerd bestrijdingsbedrijf inschakelen.

De bedwants is een 5 millimeter grote parasiet met zes pootjes, die lijkt op een appelpitje. Bedwantsen voeden zich uitsluitend met bloed van de mens. Omdat ze lichtschuw zijn, houden ze zich overdag schuil in naden en kieren, achter plinten en in stopcontacten. Overal waar een creditcard tussen past, kan een bedwants zich verschansen. In de nacht vinden bedwantsen hun weg naar de mens, aangetrokken door CO₂ (uitademingslucht), lichaamswarmte en geurstoffen. Ze vliegen of springen niet, maar lopen des te harder.¹ Met hun steeksnuut voeden ze zich meerdere malen per week gedurende vijf tot tien minuten met bloed. Aangezien de bedwants eerst verdovend speeksel inspuit, voelt het slachtoffer niets van de bloedmaaltijd. Pas als na een tot negen dagen een ontstekings- of allergische reactie van de huid optreedt, ontstaan klachten. Jeukende erythemateuze of urticariële papels komen vooral voor op de favoriete locaties van de bedwants: armen, benen, nek en rug. Typisch is de lineaire of geclusterde rangschikking, doordat de bedwants al lopend op de

Bovenbeen van de patiënt met diverse bedwantsbeten: lineair en in clusters gerangschikte erythemateuze papels

CASUS

Een 69-jarige man bezoekt het spreekuur vanwege jeukende rode bultjes op zijn huid. Bij lichamelijk onderzoek ziet de huisarts verspreid over ledematen, buik en borst diverse krabeffecten en erythemateuze papeltjes, die lijken op insectenbeten. De papels zijn lineair en in clusters gerangschikt. De patiënt woont bij zijn zus, die vergelijkbare klachten heeft. De huisarts heeft bij haar geen goede verklaring voor de jeuk kunnen vinden en heeft haar naar de dermatoloog verwezen. Met toestemming van de zus overlegt de huisarts met de dermatoloog, die een biopsie heeft verricht. Het biopt laat een huidreactie op een insectenbeet zien. Ook bij de patiënt blijkt het te gaan om multipale beetplekken van bedwantsen. De patiënt en zijn zus krijgen hydrocortisoncrème tegen de jeuk en het advies de bedwantsen te laten bestrijden.

huid verschillende keren bijt.² De papels kunnen op muggenbulten lijken, maar in tegenstelling tot muggenbulten komen bedwantsbeten vooral voor op de door dekens bedekte huid. Verder staan in de differentiële diagnose: scabiës, geneesmiddelreactie, voedselallergie, urticaria, *Staphylococcus aureus*-infectie en waterpokken.^{3,4}

Sinds 1995 stijgt de incidentie van bedwantsbeten door toenemend reisverkeer en een stijging in de resistentie van het insect tegen insecticiden.⁵ Verstopt in koffers of kledingnaden worden bedwantsen in huis geïntroduceerd. Omdat ze anderhalf jaar kunnen overleven zonder bloedmaaltijd, is volledige bestrijding essentieel. Hiervoor kan het beste via gemeente of GGD een gecertificeerd bestrijdingsbedrijf worden ingeschakeld.⁶ Men moet diverse maatregelen nemen: textiel heet wassen, kieren dichten en alle bedwantsen met een bestrijdingsmiddel verdelen. Als patiënten zelf met insecticiden aan de slag gaan, leidt dit vaak tot verdere resistentie en bijwerkingen.¹ Een bedwants blijft overigens niet op afstand als men het licht aan laat of DEET gebruikt.⁷ ■

LITERATUUR

1. Hekker TAM. Bedwantsen, terug van weggeweest. 24 april 2013, https://www.rivm.nl/Documenten_en_publicaties/Algemeen_Actueel/Uitgaven/Infectieziekten_Bulletin/Jaargang_24_2013/April_2013/Inhoud_24_04/Bedwantsen_terug_van_weggeweest.
2. Stucki A, Ludwig R. Bedbug bites. NEJM 2008;359:1047.
3. Doggett SL. Bed bugs. What the GP needs to know. Aust Fam Physician 2009;38:880-4.
4. Huntington MK. When bed bugs bite. J Fam Pract 2012;61:384-8.
5. Bernardeschi C, Le Cleach L, Delaunay P, Chosidow O. Bed bug infestation. BMJ 2013;346:f138.
6. Bed bugs (bedwantsen, *Cimex lectularius*). 25 november 2012, <https://www.huidziekten.nl/folders/nederlands/bed-bugs.htm>.
7. Goddard J, deShazo R. Bed bugs (*Cimex lectularius*) and clinical consequences of their bites. JAMA 2009;301:1358-66.

Keurlings P. Monsters in de nacht: bedwantsen. Huisarts Wet
2018;61(4):DOI: 10.1007/s12445-018-0088-1.
Radboudumc, afdeling Eerstelijns geneeskunde, Nijmegen:
P.A.J. Keurlings, waarnemend huisarts en huisarts-docent (destijds
huisarts-in-opleiding, Medisch Centrum Oud-West, Nijmegen),
Pim.Keurlings@radboudumc.nl.
Mogelijke belangenverstrengeling: niets aangegeven.